N. 10.

WARSZAWA,

26 lutego / 10 marca 1869 roku.

Wychodzi w każdą Środę.

Redakcja przy ulicy Nowy-Świat, 28.

Expedycja i Skład Główny w Księgarni **Gebethnera i Wolffa**, Krakowskie-Przedmieście, 415.

OPŁATA:

Merkury:		rocz.	półr.	kwart.
w Warszawie	rub.	4	2	1
z przesyłką pocztą	„	4,50	2,25	1,12 1/2
Ekonomista i Merkury.				
w Warszawie		8	4	2
z przesyłką pocztą		9	4,50	2,25

Cena ogłoszeń za 5 liter 1 kopiejka.
(około 10 kop. za wiersz).

MERKURY,

dodatek tygodniowy do Ekonomisty.

TYDZIEŃ FINANSOWY.

Do ważniejszych objawów obecnego położenia zaliczają ogłoszoną w żółtéj księdze depeszę Lavalette'a o pracach i rezultacie konferencji, w któréj on wyraźnie zaleca kongres powszechny, jako jedyny środek wyjścia z nienormalności i ustalenia pokoju. Znaczące jest mianowicie oświadczenie, że z osiągniętych na konferencij rezultatów płynie przekonanie, iż „działanie dyplomatyczne mocarstw byłoby bardzo użyteczne, gdyby stosownie do projektu cesarza, przed kilku laty stawionego, rosciągnięte zostało do wszystkich kwestij ogólnego interesu." To przypomnienie z pewnym naciskiem myśli cesarskiéj, która w swoim czasie nie miała powodzenia, byłoby zbytecznem, a nawet niezręcznem, gdyby rząd francuski nie przewidywał zawikłań, mogących spowodować nową akcję dyplomatyczną, któréj chcianoby dać ogólniejsze znaczenie i szerszy program.

Kwestja belgijska (bo sprawa dróg żelaznych staje się kwestją)—wywołuje liczne komentarze i zdradza pewne zadraźnienie stosunków. Członek parlamentu angielskiego Grant Duff w *Saturday Revew* utrzymuje, że postępowanie Bismarka w Belgji zapowiada bliską wojnę; francuskie dzienniki *Public* i *Patrie*, zapewniają o toczących się między Paryżem i Bruxellą negocjacjach, a nawet o nocie, którą p. Laguerronnière ma wręczyć królowi, a którą wiedeńska *Presse* nazywa kategorycznem i stanowczem wezwaniem (sommation).

Mowa króla pruskiego, powiedziana przy otwarciu posiedzeń sejmu północno-niemieckiego w d. 4 marca, pomimo ogólny charakter komunału pokojowego, zawiera jednak ustęp, który zrobił wrażenie w Paryżu i Wiedniu, mianowicie ustęp o potędze Niemiec północnych i bezsilności nieprzyjaciół pokoju. Odwołanie posła pruskiego z Florencji przypisywane jest nagłéj zmianie w kierunku polityki włoskiéj na korzyść Francji, o któréj p. Usedom rządu swego nie uprzedził. Spodziewany zjazd króla włoskiego z cesarzem austriackim wypada w tymże samym kierunku.

Z tego wszystkiego widać, że niepewność położenia ani trochę się nie zmniejszyła. Kwestje dawne pozostają, niewyłączając nawet greckiéj, a nowe się z niczego rodzą. To też i w świecie handlowym i finansowym tymczasowość wciąż trwająca usuwa na dalszy plan wszelkie operacje większego rozmiaru; kapitały gromadzą się w kasach wielkich banków, oprócz angielskiego, który stanowi szczególniejszy wyjątek, a skup wexli w ciasnych zostaje granicach, z jednéj strony dla braku właściwego ruchu przemysłowego i handlowego, z drugiéj dla ogólnego braku ufności. Giełdy objawiają ruchliwość gorączkową; drobna spekulacja szuka wielkich doraźnych zysków: szczególne powodzenie mają pożyczki premjowe.

I u nas pożyczki premjowe ruskie doszły do niesłychanéj wysokości 153 i 151; inne papiery procentowe są również w podwyżce: listy zastawne 87 1/2—82 1/3, likwidacyjne 70 1/4; akcie drogi żel. terespolskiéj 98; a z drugiéj strony zdrożały wexle zagraniczne: na Berlin 118 1/4, Londyn 118 3/5, Wiedeń 97 2/3.

STOWARZYSZENIA SPOŻYWCZE W WARSZAWIE

p. n.

MERKURY (1).

Piérwsze u nas stowarzyszenie spółdzielcze, którego ustawa przez pisma publiczne już ogłoszoną została, wchodzi w życie. Piérwotni założyciele dziś właśnie przystępują do zebrania deklaracij i udziałów pieniężnych od osób żądających należéć do stowarzyszenia. Czynność ta odbywać się będzie w gmachu Resursy Obywatelskiéj na Krakowskiém-Przedmieściu w ciągu 3-ch dni: dziś, jutro i pojutrze (w środę, czwartek i piątek) od godziny 10 do 1-éj z rana i od 3 do 6-éj po południu. Następnie lista zostanie na jakiś czas zamknięta dla wydrukowania list członków założycieli, w piérwszém zebraniu ogólném z prawem głosu (art. 8 ustawy) uczestniczyć mających. W dniu oznaczonym, w odstępie około tygodnia, zwołane będzie zebranie ogólne, które obierze zarząd (5-u dyrektorów i tyluż zastępców) komisję rachunkową i sędziów polubownych, a to przez podkreślenie nazwisk członków w rzeczonych listach, które imiennie rozdane będą członkom obecnym, prawo głosowania posiadającym.

Po dopełnieniu wyborów, Zarząd przystąpi niezwłocznie do urządzenia sklepów w różnych częściach miasta, w liczbie na jaką fundusz pozwoli.

Przed otwarciem sklepów, członkowie otrzymają książeczki udziałowe (art. 5).

Nieraz już zwracaliśmy uwagę na coraz szersze zastosowanie zasady spółdzielczości w cywilizowanéj Europie, zwłaszcza w Niemczech i Anglji. Stowarzyszenie *spożywcze* jest tylko jedną z 3-ch głównych form spółdzielczości; forma ta zwykle poprzedza dwie inne: stow. *kredytowe* i *wytwórcze*, wymagające już pewnego przygotowania, wykształcenia ludności.

Dla okazania w sposób przekonywający potęgi zasady spółdzielczości, przywodzimy tu rezultaty osiągnięte w ciągu lat 20 przez najstarsze ze stowarzyszeń spółdzielczych angielskich—t. z. stowarzyszenie pionierów w Rochdale (według relacji podanéj w Ekonomiście z II półr. 1868—zesz. X, str. 171 i n.). Stowarzyszenie zawiązane w r. 1843 przez kilku biednych tkaczy, w końcu następnego 1844 r. licząc tylko 28 członków i 28 funtów sterlingów (176 rubli) kapitału, otworzyło mały sklepik żywności, w którym z początku sprzedawano 3 tylko artykuły: mąkę, masło i cukier. Następnie, a zwłaszcza od r. 1849, liczba członków, fundusze, obroty i zyski rosły w szybkim postępie; przybywał do handlu coraz nowy przedmiot, coraz nowe otwierały się zakłady,—tak iż obecnie prawie nie ma towaru, któregoby sklepy pionierów nie posiadały. Mały kącik w którym się mieścił pierwotny ich handel rozszerzał się stopniowo, aż dziś skład główny zajmuje duży dom własny, a w rozmaitych częściach miasta liczne posiada filje. W r. 1864 miało stowarzyszenie 10 sklepów żywności, 3 magazyny szewckie, 1 krawiecki, 1 drobnych towarów i 5 jatek, w którym odchodzi rocznie 800 wołów (do 500.000 funtów mięsa) i 3000 sztuk mniejszych zwierząt (około 350.000 funtów mięsa).

Kilka cyfr z wykazu (str. 175) najlepiéj uwydatnią postęp stowarzyszenia:

Rok	Liczba członków	Majątek *f. st.*	Obrót *f. st.*	Zysk *f. st.*
1844	28	28	.	.
1845	74	$181^{1}/_{2}$	$710^{1}/_{3}$	$32^{4}/_{5}$
1850	600	$2.299^{1}/_{2}$	$13.179^{4}/_{5}$	$889^{3}/_{5}$
1855	1.400	$11.032^{3}/_{5}$	$44.902^{3}/_{5}$	$3.166^{2}/_{5}$
1860	3.450	$37.710^{1}/_{2}$	152.063	$15.906^{1}/_{2}$
1864	4.580	$59.536^{1}/_{2}$	$174.206^{2}/_{5}$	$22.163^{1}/_{2}$

Tak więc, stowarzyszenie zawiązane w małém mieście (około 20.000 mieszkańców) w 1864 r. miało 4580 członków, kapitał 59536 f. ster. (375077 rubli), obrót roczny $174.206,^{4}$ f. ster. (1.097500 rubli) i zysk $22.163,^{5}$ f. st. (139.630 rubli).

Z łona stowarzyszenia spożywczego rochdalskiego wyszły dwa stowarzyszenia wytwórcze: młynarskie i fabryczno-bawełnicze. Piérwsze—młynarskie, zawiązane w 1851 r. z kapitałem 1000 f. ster., zaczęło od wynajęcia małego młyna wodnego; dziś posiada własny młyn parowy o 14 kamieniach, i w r. 1863 już miało własnego kapitału do 60.600 f. st, obrotu 152.489 f. st., a zysku 12.442 f. st.

Drugie—bawełnicze, powstałe w 1855 r. z kapitałem 3000 f. st., w r. 1864 miało już kapitału własnego 85.000 f. st., zysku 8000 f. st.

Tak więc trzy stowarzyszenia rochdalskie miały przed 4-ma laty, według sprawozdań jakie posiadamy, kapitału własnego przeszło 200.000 f. st. (1.260000 rubli) i osiągały rocznego zysku 40.000 f. st. (252.000 rubli).

ROLNICTWO I WŁASNOŚĆ GRUNTOWA W ROSJI.

Dziennik petersburski *Birżewyja Wiedomosti* w N. 37 r. b. mieści obszerny artykuł, w którym zastanawia się nad stanem zacofanym ruskiego rolnictwa i upadkiem własności gruntowéj. Oto są główne punkta tego artykułu. Po przebyciu choć w części przesilenia finansowego i handlowego, Rosja pozostaje w całéj pełni przesilenia rolniczego. Nowy stosunek własności gruntowéj do siły roboczéj, przy nieumiejętności właścicieli zastosawania się do nowych warunków, przy zupełnym braku wykształconych i sumiennych dzierżawców, wyrodził niechęć ku własności gruntowéj, cofanie się kapitałów od rolnictwa, zupełny brak kredytu rolniczego, a stąd zastój w przemyśle rolniczym i zniżenie szacunku ziemi. Korzystne warunki umieszczenia kapitałów w akcjach i obligacjach 5% poręczonych, nabywanych

---

(1) Na usprawiedliwienie téj nazwy stowarzyszenia spólnéj z dodatkiem do Ekonomisty, przypominamy to cośmy powiedzieli w N. 1-m Merkurego z r. 1865:

„Według mitologji starożytnéj, Merkury w swych atrybucjach „miał głównie *handel i przemysł*; nadto dał ludziom *pismo*, *miary*, *wagi*, „był opiekunem *wynalazków*, *komunikacij*, *wymowy*, *oświaty*, — słowem „*cywilizacji*. Laska Merkurego (caduceus), godząca dwa gryzące się „węże, jest wyrazem pojednania sprzecznych interesów: *solidarności*, „*harmonji*.... Złe jego atrybucje, jak protektorstwo złodziei, weszły skutkiem zmieszania trzech Merkurych — nieba, ziemi i piekła. Wyłączamy je w zasadzie i t. d.”....

po kursie 80 do 85%, a nawet szanse pożyczek premjowych, zachęcają wielu do wycofania zasobów umieszczonych w ziemi. Tym sposobem to główne bogactwo Rosji—ziemia jest obecnie w zaniedbaniu, i słabe bardzo daje korzyści w porównaniu z temi, jakieby z natury rzeczy dawać mogła i powinna.

Przyjmując z jednéj strony szacunek praktykowany dziesięciny (około 2 morgi) ziemi, a z drugiéj szacunek wyprowadzony z dochodu, jaki przy zwyczajném gospodarstwie trzypolowém i według skromnego obliczenia otrzymać można, różnica wypada olbrzymia.

Cała przestrzeń Rosji europejskiéj, za wyłączeniem Królestwa Polskiego, wynosi dziesięcin. 492.687000

z tego:

ziemi ornéj	dz.	79.518000
łąk	„	11.479000
ogrodów	„	6.159000
winnic	„	95000
pastwisk	„	98.537000
lasów	„	152.240000
nieużytków	„	144.659000

Licząc 2/3 przestrzeni ziemi ornéj, t. j. 53 miljony dzies. na strefę północną, 1/6 t. j. 13 1/4 m. na czarnoziemną i tyleż na stepową, przypadnie według kombinacji sił roboczych zwyczajnych, razem z łąkami, pastwiskami, lasami, ziemi zajętéj pod uprawę:

na 1-ą strefę dziesięcin	157.885000
na 2-ą „ „	21.374400
na 3-ą „ „	21.374400
	200.633800

Wartość dziesięciny ziemi:

		Według cen praktykowanych	Według obliczenia z możliwego dochodu
w 1-éj strefie . . .	rubli	15	66
w 2-éj „ . . .	„	50	160
w 3-éj „ . . .	„	35	113
Wartość zatém całéj przestrzeni ziemi uprawianéj wyżéj wykazanéj:			
1-éj strefy . .	=rubli	2.368.275000	10.420.410000
2-éj „ . .	„	1.068.720000	3.419.900000
3-éj „ . .	„	748.104000	2.415.308000
		4.185.099000	16.255.618000

Tak więc rzeczywista wartość 200.633800 dziesięcin ziemi, t. j. około połowy zdatnéj do uprawy, wynosi 16 1/4 miljardów rubli, kiedy cena przedażna =4 1/5 miljarda, czyli przeszło o 12 miljardów mniéj.

*

CENY TARGOWE W MIASTACH KRÓL. POLS.,

za m. sierpień 1867.

(w rublach).

		Średnie ceny w miastach gubernij										W ogóle oprócz Warszawy	W Warszawie
		Warszawskiéj	Kaliskiéj	Petrokowskiéj	Radomskiej	Kieleckiéj	Lubelskiéj	Siedleckiéj	Płockiéj	Łomżyńskiéj	Suwałkskiéj		
Robotnik pieszy		0,47 1/2	0,49 2/3	0,45 1/2	0,40 1/2	0,47	0,37	0,43 3/4	0,46	0,35 1/2	0,35	0,42	0,50
Robotnik 1-konny		1,31	1,10 2/3	1,24	1,23	0,83	0,90	0,94 3/4	1,40 1/2	1,16 2/3	1,03 3/4	1,11	1,73
Robotnik 2-konny		2,34	1,50	2,21	1,79	1,52 1/2	1,44	1,67 1/2	2,49 1/2	1,85	1,60	1,84	3,23
Koń mierny		61,87 1/2	55,32 1/4	67,41 1/2	49,58 1/2	52,72	39,73	43,75	61,11 1/2	48,39 1/2	38,75	51,86	31,00
Wół „		40,50	30,80 1/2	37,50	34,40 1/2	33,23	31,50	36,56	36,79	38,01 2/3	30,00	34,93	49,51 1/2
Owca zwycz. lub skop		3,80	2,89 1/2	3,30	2,74 1/2	3,11	2,25	2,63	3,36 1/2	2,98 1/2	2,40	2,94	3,45
Wieprz		25,83 1/2	22,87 1/2	29,50	31,48 1/2	31,25	33,66	30,11	29,34 1/2	32,14 1/2	23,43 3/4	28,96	32,20
Zboże Pszenica	czetw.	12,06 3/8	13,38	12,74	11,47	11,38	10,95	11,33	14,19	14,02 1/2	14,77 1/4	12,62	13,03 1/2
Zboże Żyto	„	8,09 11/12	8,89	8,25	7,45 1/2	7,35	7,05	8,04	9,44 1/2	9,19 7/9	8,85 3/4	8,26	7,89
Zboże Jęczmień	„	6,30 7/12	8,11	6,66	5,53 1/2	5,73	5,81	6,07	6,05	7,24	7,14	6,46	6,75
Zboże Owies	„	4,23 2/3	4,91 2/3	3,62 1/2	3,21 1/2	3,77	3,86	4,32	5,24	5,15	5,03 3/4	4,33	5,09
Kartofle	„	2,19 5/11	1,85 2/3	2,53	2,12	1,89	2,62	2,52	2,65 1/2	2,47 1/2	3,09	2,39	2,42 1/2
Mąka pszenna celna	„	14,06 2/9	13,76	13,88	12,36	11,25	11,69	13,18	15,27	16,14	19,37 1/2	14,09	pud 2,63
Mąka „ zwyczajna	„	10,52 3/5	10,80 1/4	10,69 1/2	8,39	8,90 1/2	8,73	10,27	12,87	13,49 1/3	15,75	11,04	„ 2,05 1/2
Mąka żytnia pytlowa	„	10,13 5/9	10,39 1/2	8,45	8,24	8,29	7,65	9,85 1/2	10,68 1/2	10,37 1/5	11,25	9,53	„ 1,53 1/2
Mąka „ razowa	„	8,85 2/5	10,34 2/3	7,91	7,25 1/2	6,19 1/2	6,90	8,32 1/2	9,48 1/2	9,14 1/4	9,59 1/2	8,39	„ 1,11 1/2
Chleb pytlowy	funt	0,03 1/2	0,03 1/4	0,03 1/2	0,03	0,03	0,02	0,02 3/5	0,03 1/2	0,03 3/4	0,03 3/4	0,028	funt 0,04
Chleb razowy	„	0,02 1/3	0,02	0,02 1/2	0,02 1/2	0,02	0,01	0,02 1/5	0,02 1/2	0,02 1/2	0,02 1/4	0,019	0,02 3/4
Mięso wołowe	„	0,07 1/4	0,06 1/4	0,07	0,06	0,06	0,04	0,06	0,06 1/2	0,06 1/36	0,06 1/2	0,06	0,10 1/2
Masło solone	„	0,24 7/11	0,20 1/2	0,29 3/4	0,24	0,21	0,20	0,04 1/2	0,24 1/2	0,24 3/4	0,05	0,195	0,20 1/2
Łój	pud	5,75	5,26 1/2	6,01	5,29	5,93	5,49	4,90	5,43	5,45 1/2	5,77 1/2	5,52	4,80
Wełna celna	„	22,00	28,00	26,66 1/2	20,25 1/2	.	23,80	21.33	20,83	19,00	20 00	22,43	34,00
Wódka 78°	wiadro	4,83 3/5	4,14	4,54 1/2	4,48	4,38	4,60	4,58	4,68	4,65 1/2	4,15	4,50	4,27 1/2
Drzewo opałowe twarde	sąż. kub.	7,32	7,42	6,17 1/2	3,71 1/2	4,44	4,33	5,57 1/2	6,83	5,65 1/2	8,00	5,94	12,00
Drzewo opałowe miękkie	„	6,37 9/10	5,67 1/2	5,50 1/2	3,17 1/2	3,59	3,72	4,96	5,79 1/2	4,71 1/3	5,70	4,91	9,79
Siano	pud	0,42 2/11	0,45 1/4	0,41 1/2	0,33 3/4	0,34	0,32	0,31	0,41 1/2	0,42 1/2	0,37	0,37	0,47
Słoma	„	0,27 5/11	0,21	0,33 1/2	0,22	0,25 1/2	0,16	0,17	0,24 1/2	0,26	0,24 1/4	0,23	0,36 1/2

STAN OPERACIJ BANKU POLSKIEGO.

	w d. 27 lutego	w ciągu tygodnia przybyło	w ciągu tygodnia ubyło	w d. 6 marca
	r	u	b l	i
1. Skup. Portfel wexli kraj. w Warsz.	2.460.574, 22	219322, 84 1/2	330626, 90	2.349.270, 16 1/2
1. Skup. Portfel wexli kraj. w Łodzi	435.342, 94 1/2	46171, 94 1/2	41677, 61	439.837, 28
1. Skup. Portfel wexli kraj. w Włocł.	473.514, 42 1/2	.	.	473.514, 42 1/2
„ zagranicznych	187.656, 43 1/2	44745, 49	2237, 80	230.064, 12 1/2
2. Zaliczenia na papiery publiczne	520.160, .	11368, .	19695, .	511.833, .
3. Pożyczki na zastaw towarów a) wełny	137.232, 60	2787, 45	13607 45	126.412, 60
3. Pożyczki na zastaw towarów b) in. tow.	212.364, 71	7927, 08	277, 08	220.014, 71
3. Pożyczki na zastaw kosztowności	846 711, 09	4653, 12	6727, 12	844 637, 09
4. Otwarte kredyta	4.368.239, 74 1/2	739572, 63 1/2	670183, 74	4.437.628, 64
5. Kasa: Monety srebrne	2.598.095, 11 1/2	.	2113, 83	2.595.981, 28 1/2
5. Kasa: „ złote	43.967, 58 1/2	.	.	43.967, 58 1/2
5. Kasa: Bilety Banku Polskiego	774.171, .	34500,	.	808.671, .
5. Kasa: „ Kred. Cesarstwa	1.566.248, .	.	672405, .	893.843, .
Łącznie (5)	4.982.481, 70	.	640018, 83	4.342.462, 87

KURSA GIEŁDY.

w tygodniu 1—6 marca 1869 r.

	Stopa %	Równia (pari)	Cena rzeczywista w tygodniu: Poniedz. 1 marca	Wtorek 2	Środa 3 święto	Czwar. 4	Piątek 5	Sobota 6	Stosunek do równi na 100
			R	u	b	l	e		
1. Papiery publiczne.									
a) Rządowe.									
Polskie. Obligi Skarbowe (r. 100. 150 500)	4	100	.	.	.	.	80,50	.	80 1/2
Polskie. Obligacje cząstk. (zł. 500) z kup.	4	75	.	.	.	.	102,50	.	136 2/3
Polskie. Cert. ban. na obl. cz. *A* (z. 300) z k.	5	45	.	.	.	.	51,25	.	113 8/9
Polskie. „ „ „ *B* (z. 200)	0	30	.	.	.	.	27	.	90
Polskie. „ „ „ *B* (z. 200)	5	30	.	.	.	.	33	.	110
Polskie. Dow. Kom. Cen. Lik. (róż. sumy)	0	100	.	.	.	.	69,96	.	70
Polskie. Listy likw. (r. 100. 250. 500. 1000)	4	100	.	.	.	.	*50	.	*50
kupon	.	.	.	.	.	.	.	1,05 5/9	.
Ruskie. 5-ta pożyczka (500)	5	100	84,50	.	.	.	84	.	84
Ruskie. Pożyczka premjowa z 1864 r.	5	100	.	149,50	.	148	151	153	153
Ruskie. „ „ z 1866 r.	5	.	145	148,50	.	148,25	149	151	151
Ruskie. Metaliki (300) lutowe	4	100	100,50	100,50	.	100,50	100,50	100,50	100 1/2
Ruskie. Metaliki (300) sierpniowe	4	100	100,75	100,75	.	100,75	100,75	100,75	100 3/4
Ruskie. Bilety banku Pańs. (100 i wyżéj)	5	100	89,50	.	-	89,75	89,50	89,50	89 1/2
b) Towarzystw i Spółek.									
Polskie. Listy Zast. (30, 75. 150. 750. 3000	4	100	86,25	86,24	.	86,46	86,95	87,02	87
Polskie. „ „ „ ser. 2	4	100	81,42	81,41	.	81,46	81,95	82,02	82
kupon	.	.	.	.	.	.		0,81 1/9	.
Polskie. Obligi Tow. Kred. Ziemskiego	5,475	100	99,17	99,17	.	99,17	99,17	99,17	99 1/6
Polskie. Akcje Dr. Żel. W-W. (100)	diw.	60	64,50	.	.	65,25	65,50	.	109 1/6
Polskie. „ „ W-B. (100. 150)	4	100	67,33	67,50	.	67,33	67,33	.	67 1/3
Polskie. „ „ Teresp. (100)	5	100	97	98,50	.	98	98	98,50	98 1/2
Polskie. Obligacje „ „	5	100	.	92,50	.	.	.	.	92 1/2
Polskie. Akcje „ Łodzk. (100)	5	100	.	.	.	.	.	.	.
Rus. Ruskie listy zastawne	5	.	96,17	96,33	.	96,50	96,50	96,50	96 1/2
Rus. Akcje Gł. Tow. Dr. Ż. (125)	5	125	.	.	.	.	124,50	.	99 3/5
Rus. Obligacje „ „	1 1/2	100	.	.	.	.	89	.	89
2. Wexle.									
Berlin (Tal. 100) 2 mies.	.	92,857	108,90	109,27 1/2	.	109,50	109,65	109,80	118 1/4
Gdańsk (100) „	.	92,857	108,75	.	.	.	.	.	117 1/10
Hamburg (M. B. 300) „	.	140,855	.	.	.	.	.	.	
Londyn (Ł. 1) 3 „	.	6,304	7,41 1/2	7,44	.	.	7,46 1/2	7,47 1/2	118 3/5
Paryż (Fran. 300) 2 „	.	75,214	.	.	.	.	.	*90	*119 2/3
Wiedeń (Gul. 150) „	.	92,857	.	90,67 1/2	.	.	.	.	97 2/3
Petersburg (Rub. 100) 1 „	.	100	99,25	.	.	99,25	.	.	99 1/4
3. Monety.									
Półimperjał	.	5,15	.	.	.	.	6,03	.	117 1/10
Napoleondor	.	5	.	.	.	.	.	.	.
Dukat holenderski	.	3	.	.	.	.	3,43 1/2	.	114 1/2
Rubel srebrny	.	1	.	.	.	.	.	.	.
Talar pruski	.	0,92.857	.	.	.	.	.	.	.
Gulden austrjacki (papierowy)	.	0,62.906	.	.	.	.	.	.	.

STOPA SKUPU:	Warszawa	Londyn	Paryż	Wiedeń	Berlin	Frankfurt	Amsterd.	Hamburg
bankowa:	6%	3	2 1/2	4	4	2 1/2	2 1/2	—
giełdowa:	—	2 (3)	1 1/2	4	2 1/2 (3)	1 3/4 (2)	2 1/2	1 3/4

Wiadomości bieżące.

— **Chemiczna metoda przygotowania chleba.** J. Liebig, gorliwie i umiejętnie pracujący nad wydoskonaleniem sposobów żywienia się ludzi i zwierząt, nieraz już dowodził chemicznie jak wielką stratę w pożywności ziarna przynosi odrzucenie otrębów, zawierających większą część (około 2/3) soli pożywnych, a mianowicie fosforanów potażu, wapna, magnezji żelaza, stanowiących właśnie główną siłę odżywczą równie chleba jak mięsa. W ogłoszonym obecnie artykule (w *Allg. Ztg.* i *Annalen der Chemie*) oświadcza Liebig, że starania swoje o rospowszechnienie użycia chleba czarnego, t. j. z całéj mąki, uważa za stracone. Gdy jednak to przyzwyczajenie do koloru chleba szkodliwém się stało ekonomicznie, chemja przychodzi w pomoc, nastręczając sposób przywrócenia białéj mące straconych fosforanów przez przymięszanie ich do ciasta w kształcie proszku. Preparat ten znany już jest bardzo w Stanach Zjednoczonych pod nazwą proszku Horsford'a (profesora z Cambrigde w Amer.). W ciągu roku sprzedano tam proszku do miljona funtów; najwięcéj jednak używaną jest w N.-Yorku mąka z proszkiem zmieszana (self raising flour). Przy użyciu proszku Horsford'a fermentacja jest niepotrzebna, użycie drożdży i kwasu ucbyla się i chléb, pożywniejszy niż zwykły, może być wypiekany na wielką skalę, sposobem fabrycznym. (Artykuł Liebieg'a zawierający szczegóły objaśniające, a nawet recepty wypieku chleba, w przekładzie polskim zamieściła Gazeta Polska N. 50).

Ogłoszenie.

W drukarni Gazety Polskiéj.— Za pozwoleniem Cenzury Rządowéj.—Redaktor, Antoni Nagórny.